

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O REAKREDITACIJI
POSLIJEDIPLOMSKOGA SVEUČILIŠNOG STUDIJA
*Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom
kontekstu*
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu**

**Datum posjeta:
6. svibnja 2019.**

Rujan 2019. godine

Projekt je sufinancirala Europska unija iz sredstava Europskoga socijalnog fonda.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE.....	7
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	7
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	8
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA.....	8
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	8
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	9
OCJENA KVALITETE	12

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskog sveučilišnog studija *Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu* na temelju Samoanalize studijskog programa, popratne dokumentacije te posjeta Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagreb.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

1. Prof. Alan O'Leary, School of Languages, Cultures and Societies, University of Leeds, UK
2. Prof. Tim Woods, Department of English and Creative Writing, University of Aberystwyth, UK
3. Prof. Claudia Tiersch, Philosophische Fakultät, Humboldt-Universität Berlin, Njemačka
4. Prof. Vladimir Unkovski-Korica, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow, UK
5. Prof. Bojan Aleksov, School of Slavonic and East European Studies, University College London, UK
6. Prof. Kurt Villads Jensen, Stockholms Universitet, Švedska
7. Prof. Emmerich Kelih, Department of Slavonic Studies, Universität Wien, Austrija
8. Prof. Barbara Sonnenhauser, Universität Zürich, Švicarska
9. Iuliana Soficaru, doktorandica, Central European University, Mađarska
10. Dajana Vasiljevićová, doktorandica, Charles University, Češka
11. Prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
12. Prof. Gergely László Rosta, Institut für Soziologie, Universität Münster, Njemačka
13. Prof. Václav Štětka, Loughborough University, UK
14. Ieva Bloma, doktorandica, European University Institute, Italija
15. Nika Đuho, doktorandica, Hrvatsko katoličko sveučilište.

Visoko su učilište posjetili:

1. Prof. Alan O'Leary, School of Languages, Cultures and Societies, University of Leeds, UK
2. Prof. Tim Woods, Department of English and Creative Writing, University of Aberystwyth, UK
3. Prof. Claudia Tiersch, Philosophische Fakultät, Humboldt-Universität Berlin, Njemačka
4. Prof. Vladimir Unkovski-Korica, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow, UK
5. Prof. Bojan Aleksov, School of Slavonic and East European Studies, University College London, UK
6. Prof. Kurt Villads Jensen, Stockholms Universitet, Švedska
7. Prof. Emmerich Kelih, Department of Slavonic Studies, Universität Wien, Austrija
8. Prof. Barbara Sonnenhauser, Universität Zürich, Švicarska
9. Iuliana Soficaru, doktorandica, Central European University, Mađarska
10. Dajana Vasiljevićová, doktorandica, Charles University, Češka

Članovi Stručnog povjerenstva koji su sudjelovali u analizi dokumenata, posjetu te pisanju izvješća:

1. Prof. Vladimir Unkovski-Korica, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow, UK
2. Prof. Bojan Aleksov, School of Slavonic and East European Studies, University College London, UK

Podrška radu Stručnog povjerenstva:

- Marina Matešić, koordinatorica, AZVO

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom
- voditeljima studijskih programa
- doktorandima
- nastavnicima i mentorima.

Povjerenstvo je također obišlo knjižnicu, računalne učionice, referadu te predavaonice.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa: *Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu*

Nositelj: Sveučilište u Zagrebu

Izvođač: Filozofski fakultet

Područje i polje: humanističke znanosti, povijest

Mjesto izvođenja: Filozofski fakultet

Ukupan broj doktoranada: 43

Broj doktoranada kojima studij financira Visoko učilište: 8 (2 su zaposlenici, 6 je korisnika stipendije za izvrsnost koju daje doktorski studij)

Broj doktoranada koji sami plaćaju studij: 33 sami plaćaju studij; 2 studij plaća poslodavac

Broj neaktivnih doktoranada: 10

Broj nastavnika na doktorskom studiju: 15 (6 vanjskih)

Broj mentora: mentori-savjetnici 12; službenih mentora je 15 zaposlenih na VU i 11 vanjskih

Broj doktoranda kojima je imenovan službeni mentor: 13

Ishodi učenja programa:

IU 1: produbiti poznavanje ključnih fenomena hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća

IU 2: impostirati ključne fenomene hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća u europski kontekst

IU 3: poznavati temeljne teorijske paradigme, središnje historijske subdiscipline, ključne metode i koncepte suvremene historijske znanosti

IU 4: artikulirati historiografski relevantna istraživačka pitanja

IU 5: kritički analizirati podatke iz literature i izvora i koristiti ih u vlastitom istraživanju

IU 6: primijeniti odgovarajuća znanja o teorijskim paradigmama, historijskim subdisciplinama, metodama i konceptima na vlastito područje istraživanja

IU 7: samostalno predlagati teorijsko-metodološku konceptualizaciju svog dokorskog rada

IU 8: napisati i obraniti sinopsis disertacije

IU 9: oblikovati cjelovitu interpretaciju odabrane teme istraživanja

IU 10: pisati vlastite znanstvene radove od tekstova manjeg opsega do disertacije i referate te biti spreman diskutirati o svom i tuđim radovima i referatima

IU 11: usvojiti važnost kontinuiranog reflektiranja vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse

IU 12: poznavati i primjenjivati različite historijske subdiscipline (politička, diplomatska, socijalna, kulturna historija, historija svakodnevice, rodna historija, historijska demografija, komparativna historija, historija znanosti)

IU 13: sudjelovati u znanstveno-istraživačkim projektima

IU 14: aktivno sudjelovati u akademskoj i znanstvenoj javnosti

IU 15: uspostavljati međunarodne kontakte i participirati u međunarodnoj znanstvenoj zajednici (sudjelovanjem na doktorskim radionicama i znanstvenim skupovima)

Opis studija:**Strukturirani / nastavni dio:**

Prva i druga godina studija sastoji se od kolegija i seminara (rad s mentorom uvodi se tek u 4. semestru). Treća se godina sastoji od doktorskih seminara i rada s mentorom. Studij se ukupno sastoji od: 4 obvezna kolegija (20 ECTS-a), 6 izbornih kolegija (12 ECTS-a) te 5 obaveznih doktorskih seminara (15 ECTS-a) – 47.

(Rad s mentorom i individualni rad nose još 15 ECTS-a, no ne počinju prije 4. semestra).

Ostalo (istraživačka aktivnost):

Sveukupno 105 ECTS-a na obveznim izvannastavnim aktivnostima (sinopsis 5, dva izvorna rada 40, rad s mentorom 15, sudjelovanje u nastavi ili dva pregledna rada 10, izrada i obrana doktorske disertacije 50 ECTS-a).

Opcionalno: radovi izloženi na konferencijama, radionicama, arhivsko istraživanje itd.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:

izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do dvije godine. Pismo očekivanja NE uključuje privremenu zabranu upisa novih studenata na određeno razdoblje.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Izmijeniti predviđene ishode učenja radi uvođenja uvjeta da doktorska disertacija donosi „izvorni doprinos znanstvenim spoznajama“.
2. Uvesti eksplicitnu referenciju na europsku/svjetsku literaturu o izabranoj temi na najmanje jednom stranom jeziku kao formalni uvjet pri izradi teme doktorskoga rada, što bi odgovaralo navedenoj strateškoj ambiciji izvođenja studija o Hrvatskoj u „europskom i svjetskom kontekstu“.
3. Kod obveznih kolegija smanjiti udio sadržaja u korist samostalnog istraživačkog rada. U tu svrhu potrebno je:
  - a. Uvesti obvezna predavanja iz temeljnih prenosivih vještina te povećati broj sati posvećenih podučavanju istraživačkih i metodoloških vještina.
  - b. Povećati broj ECTS-a koji se dodjeljuju za samostalan istraživački rad i za objavljivanje radova u časopisima te dodjeljivanjem ECTS-a potaknuti objavljivanje radova u međunarodno konkurentnim recenziranim časopisima.
  - c. Razmotriti uvođenje istraživačkih radova/izvješća, recenzija knjiga ili drugih vrsta radova koje je moguće primjerice objaviti, umjesto seminarskih radova kao oblik evaluacije za pojedine kolegije.
4. Formalizirati i učiniti transparentnijom upotrebu sredstava prikupljenih za doktorski studij, posebice kad je riječ o putovanju studenata u inozemstvo radi istraživačkog rada i sudjelovanja na konferencijama. Poboljšati komunikaciju o ovom pitanju.
5. Unaprijediti osiguravanje kvalitete. Redovno provoditi studentsku anketu o zadovoljstvu studijem. Formalno ustrojiti sustav studentskog predstavništva na razini doktorskog studija koji će Vijeću doktorskog studija redovito dostavljati informacije prikupljene od studenata, poželjno jednom svaki semestar. Periodično objavljivati sažetak mjera poduzetih kako bi se riješili problemi s kojima se susreću studenti.
6. Izraditi strategiju projektnog zahtjeva za bespovratnim sredstvima za dio osoblja koja uključuje financiranje budućih doktoranada. Osmisliti administrativnu podršku za nastavno osoblje koja može umanjiti njihovu opterećenost administracijom pri prijavljivanju i vođenju projekata financiranih bespovratnim sredstvima.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Izvrsna nacionalna baza nastavnog osoblja te mogućnost da vanjski suradnici budu komentori čime se osigurava izvanredna prilika za visoko specijaliziran ili interdisciplinarni rad.
2. Infrastruktura doktorskog studija na visokoj je razini, primjerice doktorandima je na raspolaganju dobro opremljena knjižnica, pristup e-časopisima, blizina nacionalnih arhiva te prostor za učenje.
3. Djelatnici snažno podržavaju doktorande. Vidljiv je entuzijizam djelatnika i doktoranada.
4. Rastuća internacionalizacija. Velik broj gostujućih inozemnih nastavnika sudjeluje u studijskom programu. Na svakoj godini studija postoji mogućnost stjecanja međunarodnog iskustva sudjelovanjem na radionicama za doktorande i konferencijama.
5. Vijeće doktorskog studija ima jasnu i snažnu viziju unaprjeđenja institucije, naročito kada je riječ o međunarodnom usmjerenju njezine vizije i kompetitivnosti.
6. Kvaliteta doktorskih prijedloga pokazuje rastuću kvalitetu studija i ambiciozne planove za budućnost.
7. Vrlo poželjan razvoj karijere doktoranada te doktora znanosti koji su završili ovaj program.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Prevelik broj obveznih kolegija, posebice za studente koji su završili studij povijesti.
2. Prijedlog teme disertacije nije definiran od samog početka studija.
3. Mehanizam prikupljanja povratnih informacija od studenata nedovoljno je razvijen.
4. Doktorandi nisu zastupljeni u upravljačkim tijelima.
5. Nedostatak transparentnosti oko raspodjele financijskih sredstava doktorskog studija unatoč tomu što su školarine visoke. Doktorandi se za financijsku potporu ne mogu prijaviti službenim putem.
6. Nedostatak strategije te administrativne podrške prijavama za vanjska sredstva za projekte osoblja, što bi donijelo korist osoblju i predstavljalo priliku za financiranje rada doktoranada.
7. Nedovoljna podrška međunarodnim aktivnostima za doktorande, poput edukacija i potpore pisanju i objavljivanju u međunarodnim recenziranim časopisima.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Izvrsna podrška djelatnika doktorandima.
2. Znanje jednog stranog jezika kao uvjet za upis studija.
3. Angažman inozemnih nastavnika kao gostujućih predavača.
4. Poticanje objavljivanja radova za vrijeme doktorskog studija.
5. Mogućnost odabira između velikog broja izbornih kolegija iz povijesti.
6. Otvorenost prema interdisciplinarnosti te uključivanje vanjskih mentora kada je to moguće.
7. Postupci su priznavanja prijedloga teme disertacije rigorozni te potiču izvrsnost.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE bilješke
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Najmanje 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA, ali samo je dio dostupan u digitalnom obliku. U nekim slučajevima studenti nisu dali dozvolu za objavljivanje svojih disertacija.
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA, no snažno se preporučuje uspostava formalnih mehanizama i korištenje softvera za provjeru izvornosti radova.
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE bilješke
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard	DA

Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	
3. Program doktorskog studija usklađen je sa strateškim programom znanstvenog istraživanja Visokog učilišta.	DA
4. Omjer je mentora i studenata na cijelom Visokom učilištu ispod 1 : 3.	DA, premda neki mentori imaju više od 3 studenta.
5. Mentori udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva; DA (iako su neki umirovljeni) b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija: u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (Tablica 2, Mentori i doktorandi); DA (osim jednoga koji je nedavno izišao iz diplomatske službe, dok ih nekoliko ima vrlo mali broj) c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme); DA d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranda (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine; NE, premda ima nekih iznimaka. e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.); Nije bilo moguće utvrditi. f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu. DA	NE / POTREBNA POBOLJŠANJA
Povjerenstvo nije utvrdilo postoji li formalna obuka za mentore, no snažno se preporučuje da novi članovi nastavnog osoblja pohađaju obuku za mentore. Više od polovice navedenih mentora vanjski su suradnici Odsjeka ili Sveučilišta ili su umirovljeni. To može biti primjer dobre prakse, ali sudeći prema omjeru mentora i studenata, VU bi trebalo pomnije pratiti razvoj situacije. Sustav komentorstva korak je k osiguravanju nadzora nad sustavom.	

6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu; b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).	NE / POTREBNA POBOLJŠANJA a) Da, ali nekoliko je nastavnika umirovljeno. b) Da, ali neki objavljuju vrlo malo.
7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.	DA
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.	DA

OCJENA KVALITETE

	OCJENA KVALITETE I OBJAŠNJENJE POVJERENSTVA („visoka razina kvalitete“ ili „potrebna poboljšanja“)
1. RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	Potrebna poboljšanja 1) Razvidno je da je Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu značajno središte za doktorski studij hrvatske povijesti na nacionalnoj razini. Gotovo svi mentori aktivno su se bavili znanstvenim radom u posljednjih pet godina. Nekolicina ima značajan nacionalni, regionalni i međunarodni znanstveni profil. Povjerenstvo ocjenjuje ovaj aspekt programa ocjenom visoke kvalitete. 2) Kao lider na nacionalnoj razini, program ima potencijala za internacionalizaciju. Vodstvo doktorskog studija smatra da je regionalni pristup prvi korak k široj međunarodnoj suradnji. Održano je više zajedničkih radionica i konferencija s međunarodnim partnerima. Međutim, većina publikacija objavljuje se u lokalnim ili regionalnim časopisima. Nastavno osoblje na Google Scholaru najčešće ima h-indeks 2, što je nizak indeks (napominjemo da je određeni broj podataka u profilima bio netočan ili su poveznice na Google scholaru bile zaključane). Objavljivanje radova na engleskom ili drugim međunarodnim jezicima u vodećim međunarodnim časopisima ili objavljivanje u koautorstvu s međunarodnim znanstvenicima moglo bi poboljšati istraživački profil nastavnog osoblja, što je nužan preduvjet za internacionalizaciju. To su aspekti koji upućuju na to da je ukupna ocjena „potrebna poboljšanja“.
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	Potrebna poboljšanja Nastavno osoblje posvećuje samo 5 % službenoga radnog opterećenja doktorskom studiju te se čini da nastavnici rade prekovremeno kako bi održali

	predavanja i pružali mentorsku podršku na doktorskoj razini studija. Jasno je da neki nastavnici imaju preveliko radno opterećenje. Čini se da studenti ne misle da to negativno utječe na njih, ali može vrlo lako uzrokovati nedosljednosti te je na duge staze neodrživo. Nastavu na doktorskom studiju treba uklopiti u službeno radno opterećenje te je sukladno s tim i rangirati.
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	Potrebna poboljšanja 1) Gotovo svi nastavnici aktivno su se bavili istraživačkim radom na svojem području interesa u posljednjih pet godina. 2) Podaci iz Google Scholar upućuju na to da je uglavnom riječ o publikacijama lokalnog značaja.
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	Visoka kvaliteta Na studiju ima dovoljno mentora u odnosu na broj doktoranada. Kvalifikacijama mentora osigurava se kvalitetna izrada doktorskih radova. Dio mentora navodno ima mentorstva i na drugim institucijama što otežava temeljito vrednovanje. Neki su članovi nastavničkog osoblja umirovljeni dok se drugi ne bave aktivno istraživačkim radom ili izlaze iz diplomatske službe te u posljednje vrijeme imaju malo objavljenih radova. Međutim, razvijen je sustav komentorstva koji osigurava visoku kvalitetu sustava mentoriranja. Sustav komentorstva ujedno omogućuje provođenje uistinu interdisciplinarnih projekata angažiranjem vanjskih komentora iz drugih disciplina. Neki od mentora vidljivi su na nacionalnoj i na međunarodnoj razini te su voditelji projekata, no i taj aspekt bi se mogao poboljšati. Teme doktorskih radova trebalo bi birati vodeći više računa o znanstvenoj strategiji. Izgleda da je u prošlosti bilo doktorskih disertacija sa suženim dometom čega je vodstvo doktorskog studija svjesno te aktivno radi na poboljšanju i internacionalizaciji radova svojih doktoranada.
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	Potrebna poboljšanja U Samoanalizi su navedene brojne formalne metode kojima Sveučilište i Fakultet provjeravaju kvalificiranost nastavnika i mentora. Međutim, čini se da nema formalne obuke za nastavnike. Izgleda da postoje

	formalne evaluacije i neformalni mehanizmi prikupljanja povratnih informacija, kao i plan uspostave formalnog mehanizma prikupljanja povratnih informacija rađenog po mjeri programa. Dok se mehanizam ne uspostavi te dok se ne dokaže da povratne informacije prikupljene od studenata utječu na nastavne prakse, teško je temeljito vrednovati studij u vezi s tim pitanjem, no čini se da je vodstvo doktorskog studija odlučno djelovati u tom smjeru. Doktorski studij trebao bi uspostaviti sustav praćenja stopa prolaznosti.
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene/umjetničke discipline iz koje se izvodi doktorski program.	Visoka kvaliteta Fakultetska knjižnica bogat je izvor obrazovnih sadržaja te su studenti naveli da će knjižnica nabaviti bilo koju knjigu iz inozemstva koju zatraže, bilo kupnjom knjige ili međuknjižničnom posudbom (iako se čini da je izravna kupnja glavni način nabave knjiga). U Samoanalizi se navodi da je studentima na raspolaganju značajna baza međunarodnih e-časopisa što su studenti i potvrdili, uz napomenu da uvijek ima prostora za poboljšanje. U blizini fakulteta nalaze se i drugi važni izvori obrazovnih sadržaja, poput Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog državnog arhiva i drugih institucija od važnosti za povijesno istraživanje. U knjižnici je osiguran radni prostor namijenjen doktorandima. Program stoga pruža izvrsno polazište za provođenje istraživanja.
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	Visoka kvaliteta Program je prihvaćen putem uobičajene procedure, što uključuje odobrenje od Vijeća društveno-humanističkog područja i Senata Sveučilišta u Zagrebu. U Samoanalizi se navodi da je program „izradio elaborat prilikom pokretanja 2006. godine (https://dokt-hist-mod.ffzg.unizg.hr/) i elaborat za periodičko unutarnje vrednovanje doktorskih studija 2009. godine“. Postupak provedbe ovog vrednovanja također je dokaz spremnosti djelatnika da sudjeluju u postupcima vanjskog vrednovanja.

2.2. Pokretanje je doktorskoga studija usklađeno sa znanstvenom misijom i vizijom visokog učilišta, odnosno strateškim programom znanstvenoga/umjetničkoga istraživanja visokog učilišta.	Visoka kvaliteta Program je usklađen s vizijom i strategijom visokog učilišta. Postoji strateški dokument u kojem su prepoznate znanstvene/umjetničke potrebe, što potvrđuje raspon tema i metoda istraživanja, i gdje se fokus stavlja na šire političke, socijalne i kulturne uvjete te učinak doktorskog studija. U Samoanalizi se navodi da se ekonomski trendovi na širem tržištu mijenjaju (ponuda i potražnja doktora znanosti) što otežava obnovu nastavnčkog osoblja visokokvalitetnim kadrom. Unatoč tomu, program ima ambiciju izučavanu disciplinu učiniti društveno korisnom. U Samoanalizi se navodi da je program strateški usklađen sa Strategijom Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koja je pak zasnovana „na Strategiji Europa 2020 Europske unije, Obzor 2020 Europske unije, Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske i strateškim dokumentima Sveučilišta u Zagrebu“.
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.	Potrebna poboljšanja Postoje čvrsti temelji za poboljšanje programa te je jasno da će ovo vanjsko vrednovanje doprinijeti tomu. Visoko je učilište 2009. godine provelo postupak periodičnog unutarnjeg vrednovanja studijskog programa Sveučilišta u Zagrebu, što pokazuje spremnost VU da prilagodi program na temelju dobivenih povratnih informacija. Kvaliteta nastavnog osoblja zajamčena je izborom i reizborom u znanstveno-nastavna zvanja. Izbori i reizbori su periodični te ovise o broju objavljenih radova. Vijeće doktorskog studija sastaje se jednom mjesečno kako bi održalo kontakt s doktorskim studentima te pratilo napredak programa. Godišnji doktorandov izvještaj još se uvijek ne analizira sustavno te nisu osmišljeni upitnici koji bi se provodili nakon završetka studija. Međutim, osoblje fakulteta tvrdi da im je to prioritet. Predviđena su i neformalna okupljanja doktoranada na

	početku svake akademske godine u svrhu povezivanja u neformalne mreže i stvaranja ozračja dobrodošlice te uzajamnog povjerenja između nastavnika i doktorskih studenata. Doktorski studenti nisu zastupljeni u Vijeću dokorskog studija, ali imaju svoje predstavnike u Vijeću Filozofskog fakulteta i u Vijeću poslijediplomskih studija Filozofskog fakulteta. U danim okolnostima, čini se da bi odgovarajuća mjera bila uključiti predstavnika studenata u Vijeće dokorskog studija. Potrebno je osmisliti metode anketiranja ne samo doktoranada koji završe studij nego i onih koji odustanu od studija ili alumnija. Nemoguće je povećati stope završnosti bez boljeg razumijevanja razloga odustajanja od studija.
2.4. VU sustavno prati uspješnost mentora / ima mehanizme vrednovanja mentora, promjene mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda.	Potrebna poboljšanja U Samoanalizi je naveden niz formalnih mehanizama uspostavljenih kako bi se osiguralo poštivanje prava i obveza mentora i doktoranada te riješilo sporove. Čini se da su mehanizmi rigorozni te da nema mnogo konflikata. Iz razgovora s mentorima i doktorandima Povjerenstvo nije doznalo ništa što bi bilo u suprotnosti s ovim tvrdnjama. Međutim, kao što je već rečeno, formalni sustav studentskog predstavništva i mehanizmi prikupljanja povratnih informacija nedovoljno su razvijeni. Nadalje, nije uspostavljen sustav prikupljanja povratnih informacija od doktoranada koji napuste studij ne završivši ga. Svakako se predlaže daljnji razvoj navedenih mehanizama te da njihova upotreba ima vidljiv utjecaj na izvođenje dokorskog studija.
2.5. VU osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.	Potrebna poboljšanja U Samoanalizi se navodi niz kodeksa na razini Fakulteta, Sveučilišta i Ministarstva koji reguliraju pitanja akademske slobode i etička pitanja. Zabilježeno je i otkriće slučaja plagiranja koji je Fakultet riješio samostalno. Ispoštovana je predviđena procedura te je obustavljen postupak stjecanja stupnja doktora znanosti.

	Sudeći prema razgovorima s nastavnicima i studentima, čini se da im je dobro poznata etička dimenzija akademskog istraživanja. Studenti su također naglasili da se osjećaju slobodni u izboru svoje teme istraživanja. Treba napomenuti da se određenim kontroverznim temama, poput tema koje se odnose na razdoblje Drugog svjetskog rata, u akademskoj zajednici posvećuje manje pažnje nego što bi bilo očekivano, što je možda odraz šireg društvenog pritiska na doktorske studente. Pojedini mentori otvoreno govore o temama uz koje se vežu kontroverze iz razdoblja Drugog svjetskog rata, ali je potrebno osmisliti mehanizme zaštite potencijalnih postdoktoranada koji bi se željeli baviti kontroverznim temama. Treba napomenuti i da se na visokom učilištu etičnost u istraživačkom radu ne podučava sustavno. U nastavi je metodika prisutna, ali nedostaje formalna komponenta vezana za metode istraživačkog rada i etičnost u istraživanju. Prema navodima uprave, u tijeku je osmišljavanje metodološkog kolegija koji bi se održavao na razini fakulteta. Uvođenje navedenog kolegija bilo bi vrlo poželjno jer bi se tako smanjio obujam <i>ex cathedra</i> predavanja na doktorskom studiju povijesti. Preporučuje se upotreba računalnog programa za otkrivanje plagijata.
2.6. Postupak izrade i obrane teme dokorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme dokorskoga istraživanja.	Visoka kvaliteta U Samoanalizi je detaljno opisan postupak izrade i obrane teme dokorskog rada od upisa na studij do završetka studija. Upućuje se na procedure tijekom izrade dokorskog rada te obrasce propisane od Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskog fakulteta. U Samoanalizi je navedena i poveznica na web-stranicu s detaljnim opisom protokola provedbe obrane teme dokorskog rada, kao i samog rada. Osoblje je fakulteta Povjerenstvu dalo na uvid primjere portfolija studenata koji su završili studij, kao i primjere nedavno obranjenih tema dokorskog rada, koji su bili iznimno kvalitetni.

2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	Visoka kvaliteta Prema Samoanalizi, program se pridržava propisa donesenih na razini Sveučilišta u Zagrebu te Filozofskog fakulteta. Svaka faza postupka obrane dobro je objašnjena, pripadajući dokumenti javno su dostupni te provedba postupka jamči neovisnost povjerenstva, kao i transparentnost čitavog postupka. U Samoanalizi se navodi da se disertacija može izraditi i na nekom stranom jeziku te da je omogućen <i>cotutelle</i> doktorat. Ovo su primjeri dobre prakse. Disertacije koje je Povjerenstvo dobilo na uvid pokazuju da procedure dobro funkcioniraju. Propisi potiču doktorske studente da objavljuju članke, ali se ne pruža dovoljno podrške studentima koji planiraju objaviti u međunarodno konkurentnim recenziranim časopisima.
2.8. VU objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.	Visoka kvaliteta U Samoanalizi su detaljno navedene sve poveznice na web-stranice gdje se nalaze informacije o uvjetima upisa, rasporedu izvođenja nastave, kao i uvjetima upisa u više semestre studija i završetka studija, koji su jasni i transparentni. Obrasci potrebni za upis na studij dostupni su i na engleskom jeziku, što svjedoči o težnji programa k internacionalizaciji. U Samoanalizi se također navodi da „vodstvo i nastavnici doktorskog studija i Poslijediplomska referada Filozofskog fakulteta redovito komuniciraju s doktorandima e-poštom“. Studenti su informirani o svim važnijim rokovima.
2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanja doktoranda kako bi uspješno završili program).	Potrebna poboljšanja Održavanje nastave i mentoriranje nisu dio redovnog radnog opterećenja te se stoga školarinom financiraju nastavnički honorari te temeljna infrastruktura doktorskog studija. Uspostavljeni su mehanizmi kojima se osigurava da više instance uprave fakulteta imaju nadzor nad potrošnjom. U Samoanalizi se navodi da „doktorski studij svake godine (su)organizira barem jedan međunarodni

	znanstveni skup, jedan međunarodni okrugli stol i jednu međunarodnu doktorsku radionicu na kojima doktorandi izravno sudjeluju ili ih prate u sklopu vlastitog znanstvenog usavršavanja“. Stručno povjerenstvo smatra to izvrsnim. Međutim Stručno je povjerenstvo na posjetu primijetilo nedosljednosti oko načina na koji nastavno osoblje i doktorandi interpretiraju mogućnost dobivanja financijske potpore za istraživanje i sudjelovanje na znanstvenim skupovima u inozemstvu. Transparentnost i dosljednost u postupanju bili bi značajni koraci na putu prema osiguravanju pravednog i transparentnog okruženja.
2.10. Školarine se utvrđuju na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	Potrebna poboljšanja Vijeće Filozofskog fakulteta određuje visinu školarine. Povjerenstvo nije dobilo mnogo informacija o samom postupku ili o tome kako studijski program utječe na visinu školarine, za koju se naglašava da je najmanja školarina među doktorskim studijima na Filozofskom fakultetu.
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. VU određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	Potrebna poboljšanja Čini se da Odsjek na doktorski studij upisuje sve pristupnike te je Povjerenstvu istaknuto da je njihov broj u konstantnom padu. Postupak izbora primjenjuje se samo na jednog doktoranda kojem troškove školarine podmiruje Odsjek te se taj postupak provodi transparentno i sukladno propisima. Povjerenstvo je imalo priliku sastati se s jednim od izabranih doktoranada. Dostupnih je mentora dovoljno te se u relevantnim dokumentima navodi da njihovo nastavno opterećenje ostavlja vremena i za mentorski rad. Mentori su kompetentni i stručni na područjima istraživanja pojedinih doktorskih disertacija. Nadalje, na doktorskom studiju zaposleno je nekoliko vanjskih mentora kako bi se bolje odgovorilo potrebama doktoranada te zbog intersdisciplinarnosti mnogih

	istraživačkih projekata. Među mentorima postoji neizbježna neravnoteža budući da izgleda da neki mentoriraju više od 3 doktoranda dok drugi nemaju ni jedno mentorstvo. No to nije moguće utvrditi na temelju dostupnih informacija jer su mnogi doktorandi već dovršili svoju disertaciju ili su odustali od studija te čak ni Odsjek nema informacija o njima. Obveze mentora i komentora, kao i doktoranada jasno su definirane, ali se čini da nije moguće ograničiti broj mentorstava jer mentori svoje dužnosti obavljaju i izvan Odsjeka.
3.2. VU određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.	Potrebna poboljšanja Kao što je gore navedeno, nije bilo riječi o upisnim kvotama te nema dokaza njihova postojanja, kao ni uzimanja u obzir širih znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba pri upisu kandidata za doktorski studij. Čini se da se na studij upisuju svi pristupnici što samo po sebi ne predstavlja problem jer je riječ o malom broju pristupnika te je njihov broj u padu. Kao što je gore navedeno, zabrinjavajuće je da Povjerenstvo nije dobilo na uvid nikakve podatke o stopama završnosti jer mnogi doktorski studenti "zamrznu" svoj status iz osobnih (zdravstveni problemi, rođenje djeteta itd.) ili financijskih razloga te mnogi ne održavaju kontakt sa svojim mentorima ili Odsjekom.
3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	Potrebna poboljšanja Nema dokaza o postojanju istraživačkih projekata pokrenutih kako bi se ostvarila suradnja s poslovnim sektorom, drugim visokim učilištima ili javnim znanstvenim institutima, premda ovi potonji financiraju nekolicinu doktoranada koji su ujedno njihovi zaposlenici (posebice arhivi, instituti za povijest). Nedostatak financijskih sredstava ističe se kao najveći problem pri privlačenju kandidata za upis na ovaj program. Kao što je navedeno, Odsjek dodjeljuje samo jednu stipendiju te je nekoliko doktoranada već zaposleno na mjestu asistenata. Neke doktorande financiraju njihovi poslodavci poput arhiva, drugih visokih učilišta ili javnih znanstvenih instituta, dok ih je

	nekoliko financirano vanjskim sredstvima putem Arhiva Srba u Hrvatskoj. Ostali sami plaćaju svoj studij što je glavni uzrok smanjenja broja prijava na studij i povećanja broja doktorskih studenata koji odustaju od studija. Iako je zatečeno stanje slično onom na poslijediplomskim studijskim programima povijesti u mnogim zemljama, čini se da je situacija dokorskog studija u Zagrebu previše neizvjesna uzevši u obzir postojanje samo jedne stipendije koja pokriva troškove školarine te važnost i prestiža programa. Povjerenstvo stoga preporučuje povećanje broja prijava na istraživačke projekte iz kojih se mogu financirati doktorski studiji.
3.4. Visoko bi učilište trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja dokorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održivi plan znanstvenog istraživanja te da bude u mogućnosti uspješno završiti doktorsko istraživanje.	Potrebna poboljšanja Prema postojećem planu studijskog programa, doktorandima se mentor dodjeljuje u vrlo kasnoj fazi studija (u 6. semestru prema Tablici 3 u Samoanalizi) iako je Povjerenstvu objašnjeno da se prema neformalnoj praksi na studiju doktorandima tema disertacije i mentor dodjeljuju što je prije moguće. Povjerenstvo smatra da se pitanje izrade istraživačkog plana i odabira mentora mora riješiti na formalan način ubrzo nakon upisa na studij. Unatoč tomu što se čini da su novčana sredstva glavna prepreka te uzrok visoke stope odustajanja od studija, kao i produljivanja vremena potrebnog za završetak studija, navedeni prijedlog mogao bi imati pozitivan učinak na ovu potonju pojavu.
3.5. VU osigurava zapošljavanje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz inozemstva.	Potrebna poboljšanja Nema dokaza da se natječaji za upis na studij oglašavaju na međunarodnoj razini te da se upisuju najbolji pristupnici jer se čini da uopće nema odbijenih pristupnika. Program se nastoji nositi s opadajućim brojem prijava za upis što je povezano s troškovima studija ili nedostupnošću financijske podrške. Prijave su za stipendiju koju dodjeljuje Odsjek, kao i one za malobrojne dostupne prilike za financiranje studija vanjskim sredstvima (Arhiv Srba u Hrvatskoj, Hrvatska zaklada za znanost) vrlo kompetitivne. Premda je Odsjek posvećen regrutiranju doktoranada iz inozemstva, dosad su studij upisala samo 3 doktoranda iz inozemstva te jedan kolega iz Italije koji je obranio doktorat po <i>cotutelle</i> modelu (disertacija je na

	talijanskom jeziku). Osim usmenog angažmana, potrebno je poduzeti više konkretnih mjera. Jasno je da bi jedna od ciljnih skupina trebali biti studenti iz ostalih zemalja u regiji.
3.6. Seleksijski je postupak pri upisu javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	Visoka kvaliteta Studijski program ima jasno definirane kriterije za izbor pristupnika koji uključuju potvrdu o završetku studija i prijepis ocjena, dvije preporuke nastavnika i prijedlog potencijalnog mentora, identifikaciju arhivskog materijala te prijedlog teme istraživačkog rada. Razgovor s pristupnikom obavezan je dio seleksijskog postupka te se vodi na hrvatskom i na engleskom jeziku pred tročlanim povjerenstvom studija. Svi podaci o prijavi i upisu na studij javno su dostupni i transparentni. Međutim, nema dokaza da je dosad neka prijava bila odbijena.
3.7. VU osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima te razvidnost postupka prigovora.	Visoka kvaliteta Kao što je gore navedeno, uspostavljen je transparentan seleksijski postupak, ali se ne provodi jer svi kandidati budu prihvaćeni. Seleksijski se postupak ipak primjenjuje kod izbora doktoranda čiji će se studij financirati stipendijom koju dodjeljuje Odsjek. Povjerenstvo se uvjerilo u postojanje transparentnog postupka prigovora, no doktorski studij dosad nije imao prigovor na upisnu proceduru.
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnog učenja pristupnika i doktoranada.	Visoka kvaliteta Uspostavljeni su jasno definirani postupci priznavanja prethodnog učenja i kvalifikacija pristupnika. Međutim, razlike u prethodno stečenim kvalifikacijama koriste se kako bi se opravdala struktura ECTS-a koja predviđa previše sati nastave u usporedbi sa samostalnim istraživačkim radom i pisanjem disertacije.
3.9. Prava i obveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	Visoka kvaliteta Filozofski fakultet, u sklopu kojeg djeluje Odsjek za povijest, ima ugovor o studiranju koji potpisuje svaki polaznik poslijediplomskog sveučilišnog studija te koji uključuje i izjavu o izvoru financiranja studija.

	Prava i obveze doktoranada jasno su definirane i propisane te javno dostupne na web-stranici doktorskog studija.
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	Potrebna poboljšanja Studij je doktorandima omogućio sudjelovanje na međunarodnim radionicama i i konferenciji (tri dosad), gdje su mogli i održati predavanje, te na drugim događanjima u organizaciji Odsjeka za povijest. Nadalje, Odsjek ima na raspolaganju bogato opremljenu knjižnicu i arhivsku građu te surađuje s drugim arhivima u Hrvatskoj. Povjerenstvo je na uvid dobilo malo dokaza na temelju kojih bi moglo iznijeti mišljenje o drugim oblicima institucijske podrške poput podrške objavljivanju radova (oblikovanje, lektura) ili radu na arhivskoj građi izvan Hrvatske (novčana potpora). Nije jasna uloga fakultetskog Ureda za međunarodnu suradnju vezano uz podršku doktorandima u napredovanju tijekom studija, posebice kada je riječ o institucionaliziranim oblicima podrške (natječaji za dodjelu potpore ili slično), no na Odsjeku tvrde da Ured ne bi odbio nijedan zahtjev za podršku sudjelovanju na konferencijama kada bi takvih zahtjeva bilo. S druge strane, doktorandi tvrde da nisu bili upoznati s mogućnošću dobivanja potpore za sudjelovanje na konferencijama te je stoga očit nedostatak komunikacije. Mentori i svi profesori na Odsjeku neformalno podržavaju doktorande pomoću njihove vlastite umreženosti s istraživačkom zajednicom. Prema podacima iz Samoanalize, trenutno je osam doktoranada oslobođeno plaćanja školarine (jednomu se studij financira iz projekta Hrvatske zaklade za znanost, dok ih je sedmero zaposleno na Filozofskom fakultetu).
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s	Potrebna poboljšanja

međunarodno prihvaćenim standardima.	Kada je riječ o omjeru između nastave i istraživanja, struktura programa koja predviđa dvije godine nastave prije početka samostalnog istraživačkog rada i suradnje s mentorom (tek od 4. i 5. semestra) nije u skladu s većinom europskih modela doktorskih studija. Navedena struktura programa opravdava se prijašnjim reformama i raznolikim prethodnim obrazovanjem doktoranada od kojih neki nisu završili studij povijesti. Obvezni i izborni kolegiji dobro su osmišljeni te omogućuju stjecanje širokog raspona znanja i interpretativnu perspektivu. Premda doktorandi mogu birati između širokog raspona izbornih kolegija, primjetan je značajan nedostatak kolegija na temu fašizma u 20. stoljeću te hrvatskog i regionalnog iskustva Drugog svjetskog rata. Sustav mentorstva, povjerenstva za ocjenu sinopsisa i povjerenstva za ocjenu i obranu dokorskog rada te postupak upisa usporedivi su s europskim modelima doktorskih studija. Povjerenstvo smatra da format dokorskog rada nije jasno propisan te da su neke od disertacija koje je dobilo na uvid predugačke. Potrebna su poboljšanja u dijelu nastave koji omogućuje stjecanje generičkih (prenosivih) vještina te međunarodnog iskustva. Premda se ono usmeno potiče, nema mnogo formalnih dokaza koji bi to potvrdili (sudjelovanje na konferencijama u inozemstvu, objavljivanje radova u stranim časopisima, u mnogim doktorskim radovima nedostaje upotreba literature na stranim jezicima). Primjer dobre prakse jest disertacija pisana na talijanskom jeziku te disertacija izrađena po <i>cotutelle</i> (komentorstvo) modelu. Interdisciplinarnost studijskog programa ostvaruje se zahvaljujući mentorima i izbornim kolegijima iz različitih disciplina. Povjerenstvo je imalo priliku upoznati studente angažirane na interdisciplinarnom istraživačkom radu te vidjeti primjere disertacija koji prelaze granice disciplina. U Samoanalizi se nalazi i poveznica na popis komentora i nastavnika iz drugih znanstvenih polja i disciplina.
4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju	Potrebna poboljšanja U cjelini su programski ishodi učenja dobro definirani, no nedostaju ciljevi i ishodi učenja za pojedine kolegije.

kompetencije koje će doktorandi steći tijekom doktorskoga studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.	Kao što je gore navedeno, program strukturiran tako da se prve dvije godine izvodi nastava ne vodi k ostvarenju ishoda učenja usmjerenih k stjecanju kompetencija poput samostalnog učenja i istraživačkog rada. Postupci provjere znanja dobro su definirani te se uspješno provode. Potrebno je više truda uložiti u podučavanje i stjecanje prenosivih vještina. Povjerenstvo pozdravlja prijedlog studenata da se, kod oblika provjere znanja na pojedinim kolegijima, naglasak stavi na pisanje istraživačkih radova/izvješća, recenzija knjiga ili drugih vrsta radova koje je primjerice moguće objaviti umjesto na seminarske radove. Ishodi učenja trebali bi od doktoranada tražiti da njihov rad bude „izvorni doprinos znanstvenim spoznajama“, što trenutno nije slučaj. Prema ishodu učenja br. 11 iz Samoanalize program naglasak stavlja na stjecanje kompetencija vezanih uz etičnost u istraživanju. Ostaje nejasno kojim bi se dokazima ta tvrdnja mogla potkrijepiti. Povjerenstvo je imalo priliku proučiti nekoliko disertacija koje su dostupne na mrežnim stranicama, kao i nekoliko disertacija koje im je dostavio Odsjek. Primjetna je neuobičajeno velika razlika u kvaliteti među pojedinim disertacijama. Dok su neke izvrsne i po kvaliteti u potpunosti usporedive s europskim standardima izrade disertacija, druge su preuske i ograničene na lokalne izvore te kronološki pristup istraživanju s malo ili nimalo izvora ili literature na nekom drugom jeziku osim na hrvatskom. Iznenađujuće je da ne postoje disertacije ni aktualni istraživački planovi na temu najkontroverznijeg razdoblja hrvatske povijesti, premda je to tema koja privlači veliku pozornost te je često u fokusu međunarodnih istraživanja. Kao dobru stvar može se navesti da sve disertacije svjedoče o istraživanju arhivskog materijala, interpretaciji izvora te posjedovanju općih istraživačkih kompetencija, kao i praktičnih vještina poput formatiranja i strukturiranja disertacija te izrade prezentacija.
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	Potrebna poboljšanja Jasno je da su programski ishodi učenja usklađeni s ponuđenim kolegijima, ali Povjerenstvo smatra, kao što je gore navedeno, da struktura programa temeljena

	prvenstveno na nastavi tijekom prva četiri semestra utječe na neostvarivanje ishoda učenja usmjerenih k stjecanju kompetencija poput samostalnog učenja i istraživačkog rada. Ostali ishodi učenja dobro su usklađeni s ishodima učenja pojedinih kolegija te mentorskog rada.
4.4. Programom doktorskog studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	Potrebna poboljšanja Povjerenstvo je dobilo na uvid primjere disertacija koje im je dostavio Odsjek te disertacija dostupnih na mrežnim stranicama. Kao što je gore navedeno, dostavljene su disertacije bile izvanredne te jamče ostvarivanje programskih ishoda učenja. Međutim, nekoliko disertacija nije ostvarilo više programskih ishoda učenja, primjerice istraživanje nije stavljeno u europski kontekst, teorijsko-metodološke konceptualizacije nisu primijenjene te nedostaje reflektiranje vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse (IU 2, IU 6, IU 7, IU 11). Povjerenstvo može dati iscrpniju procjenu kvalitete disertacija u posebnom dokumentu. Povjerenstvo nije dobilo na uvid objavljene znanstvene radove doktoranada temeljene na doktorskom istraživanju ili seminarima, predavanjima na konferencijama itd.
4.5. Obrazovne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana) prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	Potrebna poboljšanja Povjerenstvo je ustanovilo korištenje niza nastavnih metoda, od standardnog <i>ex-cathedra</i> predavanja do korištenja prikladnijih metoda za razvijanje individualnih istraživačkih vještina poput kolokvija i s njima povezanih metoda poučavanja, metodoloških radionica i individualnih seminara. Ipak, kao što je već navedeno, Povjerenstvo smatra da postojeća struktura programa temeljena na predavanjima tijekom prve dvije godine nudi previše povijesnog sadržaja, dok preostali doktorski seminari i rad s mentorom ne pružaju dovoljno mogućnosti za stjecanje prenosivih vještina te započinjanje samostalnog istraživačkog rada u međunarodnom znanstvenom okruženju.
4.6. Program omogućava stjecanje	Potrebna poboljšanja

generičkih (prenosivih) vještina.	Struktura programa, kao i kolegiji te predviđene metode provjere znanja omogućuju studentima stjecanje općih vještina za povjesničare. Doktorski je studij k tomu organizirao i izvannastavne aktivnosti poput triju međunarodnih doktorskih radionica, a dvoje je polaznika uz potporu studija sudjelovalo na doktorskom seminaru u Ljubljani. Međutim, to nikako nije dovoljno. Ne samo da ne postoji sustavna politika na razini Odsjeka nego i na razini Fakulteta nedostaje politika kojom bi se doktorande potaknulo na stjecanje više generičkih (prenosivih) vještina na područjima poput digitalne humanističke znanosti, menadžment u kulturi/obrazovanju, komunikacije i mediji, koje su korisne za izlazak na tržište rada i buduću karijeru. Kada je riječ o vještinama specifičnim za povjesničare, potrebno je poticati usvajanje vještina poput pisanja radova za časopise na stranom jeziku, prijava i priprema projekata, upotreba posebnih softvera itd.
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranada (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.).	Visoka kvaliteta Kolegiji su u dovoljnoj mjeri fleksibilni, odnosno prilagođeni individualnim potrebama i istraživačkim planovima doktoranada. VU se koristi primjerima i/ili strukturom programa kako bi dokazalo da je nastava individualizirana te prilagođena planovima istraživačkog rada doktoranada. Povjerenstvo nije dobilo na uvid individualne godišnje planove istraživačkog rada doktoranada.
4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.	Visoka kvaliteta Doktorski studij ima uspostavljenu relativno razgranatu mrežu međunarodnih kontakata, što je vidljivo na više razina: Pažnju Povjerenstva privukla su gostovanja stranih predavača iz Regensburga te s nekoliko sveučilišta u Italiji i regiji. U razdoblju koje prethodi ovom vrednovanju održane su tri zajedničke doktorske radionice koje su bile dobro oglašene i dokumentirane. Nekolicina je profesora vrlo aktivna, ima razvijen međunarodni profil (Jakovina, Goldstein, Roksandić, Iveljić, Duda itd.) te sudjeluje na međunarodnim

projektima, konferencijama itd., što njihovim doktorandima pomaže pri uspostavljanju međunarodnih veza i ostvarivanju mobilnosti. Ostali su profesori manje aktivni na međunarodnoj razini ili njihova aktivnost nije vidljiva izvan Hrvatske.

Filozofski fakultet ima niz Erasmus ugovora o mobilnosti te radi na sklapanju novih ugovora.

Zahvaljujući ugovoru sklopljenom s Italijom, jedna disertacija napisana je na talijanskom jeziku, dok je druga obranjena po *cotutelle* modelu.

S druge strane, nema sistematičnog oglašavanja ili koordiniranja međunarodnih aktivnosti i mogućnosti kako bi se potaknula mobilnost doktoranada, primjerice informacijama na mrežnim stranicama, brošurama ili slično.

Osim suradnje s Italijom, doktorski studij privukao je relativno zanemariv broj doktoranada izvan Hrvatske ili Zagreba.

Doktorande se potiče da sudjeluju na međunarodnim konferencijama, ali ne sustavno. Doktorandi se žale na nedostatak informacija o financijskim sredstvima, ali na Odsjeku tvrde da ih dosad nijedan doktorand nije kontaktirao vezano uz mogućnost dobivanja financijske pomoći te bi se takvi slučajevi razmotrili na individualnoj osnovi. Ne postoje lako dostupne informacije o istraživačkoj suradnji s inozemnim visokim učilištima te dobrobitima takve suradnje za doktorande.

Nije predviđena dodjela posebnih nagrada (ECTS-a) za sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima.

Nije omogućena izrada disertacije u obliku radova objavljenih u prestižnim međunarodnim časopisima.

*** NAPOMENA: PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskome studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Uz to stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog

savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.